

De wereld volgens Bob

Eerder verschenen van James Bowen:

Bob de straatkat

Het Kerstfeest van Bob

De wereld volgens Bob

James Bowen

the house of books

Eerste druk, september 2013
Achtste druk, maart 2016

Oorspronkelijke titel: *The World According To Bob*
Oorspronkelijk uitgegeven door: Hodder & Stoughton, Londen 2013
© James & Bob Limited and Connected Content Limited, 2013
© Vertaling uit het Engels: Mieke Prins, 2013
© Nederlandse uitgave: The House of Books, Amsterdam 2016
Omslagontwerp: Ingrid Bockting, Amsterdam
© Omslagfoto: Hayley Chamberlain
Typografie: ZetSpiegel, Best

ISBN 978 90 443 5107 1
ISBN 978 90 443 4282 6 (e-book)
NUR 320

www.thehouseofbooks.com
www.overamstel.com

OVERAMSTEL

uitgevers

The House of Books is een imprint van Overamstel uitgevers bv

Alle rechten voorbehouden.

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke wijze ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

*Voor allen die hun leven wijden
aan het helpen van daklozen en dieren in nood*

*Er is iets met de aanwezigheid van een kat...
dat de engel uit het alleen-zijn lijkt te halen.*

– Louis Camuti

*Als de mens gekruist zou kunnen worden met de kat,
zou dat voor de mens een verbetering betekenen,
maar voor de kat een verslechtering.*

– Mark Twain

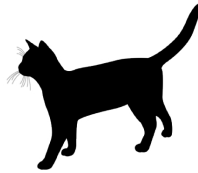
Inhoud

1	De Nachtwacht	9
2	Een kunstje flikken	19
3	De Bobmobiel	32
4	Jut en Jul	45
5	De geest op de trap	56
6	De vuilnisinspecteur	65
7	Kattenkwaad	78
8	Ziende blind	91
9	Stappen met Bob	107
10	Verschillende werelden	117
11	Twee coole katten	135
12	Lol met Bob	151
13	Staatsvijand nummer 1	165
14	Pride and Prejudice	175
15	Mijn redding	185
16	Dokter Bob	202

17	Basic instinct	209
18	In de rij voor Bob	220
	Epiloog: Voor altijd	228
	Woord van dank	237

1

De Nachtwacht

Het was typisch zo'n dag waarop alles wat mis kon gaan misging.

Het begon toen mijn wekker het vertikte om af te gaan en ik me versliep. Daardoor moesten mijn kat Bob en ik ons haasten om de bus te halen. De bushalte was vlak bij mijn flat in Tottenham, in het noorden van Londen. We stapten er altijd op de bus naar Islington, waar ik de straatkrant *The Big Issue* verkocht. We waren nauwelijks vijf minuten onderweg toen de dingen van kwaad tot erger werden.

Bob zat zoals altijd half slapend op de stoel naast de mijne, toen hij opeens zijn oren spitste en achterdochtig om zich heen keek. In de twee jaar sinds ik hem had leren kennen, was Bobs vermogen om onraad te ruiken zo goed als onfeilbaar gebleken. Enkele ogenblikken later hing er in de hele bus een scherpe brandlucht en kondigde de paniekerige buschauffeur

aan dat onze reis werd ‘afgebroken’ en dat iedereen ‘onmiddellijk’ diende uit te stappen.

Het was natuurlijk lang niet zo erg als de evacuatie van de Titanic, maar de bus zat redelijk vol, dus er ontstond een woelig gedrang en getrek. Bob leek geen haast te hebben, dus liet ik iedereen zijn gang gaan en waren wij de laatsten die uitstapten. Het bleek een wijs besluit, want de bus mocht dan vreselijk hebben gestonken, maar hij was tenminste warm.

We waren tot stilstand gekomen vlak bij een bouwterrein, vanwaar een ijsskoude, keiharde wind onze kant op woei en het troepje gestrande reizigers geselde. Ik was blij dat ik bij het verlaten van onze flat nog snel een lekker dikke, wollen sjaal om Bobs nek had gewikkeld.

De crisis bleek slechts veroorzaakt te worden door een kokende motor, maar de chauffeur moest wachten op een technicus van het vervoersbedrijf om de boel te repareren. Dus daar stonden we dan op het steenkoude trottoir: een stuk of twintig passagiers, mopperend en klagend, en wachtend op een vervangende bus die pas een halfuur later arriveerde.

Het verkeer was aan het eind van de ochtend nog steeds vreselijk druk, dus tegen de tijd dat Bob en ik bij onze halte, Islington Green, uitstapten, waren we meer dan anderhalf uur onderweg geweest. We waren nu echt laat. Ik zou de drukte rond lunchtijd mislopen, een van de meest winstgevende tijdstippen van de dag.

Zoals altijd was de wandeling naar onze plek bij metrostation Angel een reis met hindernissen. Het was maar vijf minuten lopen, maar sinds ik Bob bij me had, deed ik er veel langer over. Soms liep hij aan een leren riem, maar meestal drapeerde hij zich over mijn schouders en keek nieuwsgierig naar de wereld om zich heen, alsof hij op de uitkijk stond op

de voorstevan van een schip. Dat zagen de mensen niet elke dag, dus we konden nooit meer dan tien stappen zetten of er was wel weer iemand die hem gedag wilde zeggen of wilde aaien, of een foto wilde nemen. Dat vond ik helemaal niet erg. Bob was een charismatische kat die er opvallend uitzag en ik wist dat hij van de aandacht genoot, als het tenminste positieve aandacht was. Helaas was dat niet altijd het geval.

De eerste persoon die ons die dag aanhield, was een kleine, Russische dame, die duidelijk net zoveel verstand had van katten als ik van het voordragen van Russische poëzie.

‘O, *koshka*, wat een schatje,’ zei ze terwijl ze ons tegenhield in de Camden Passage, een straatje met restaurants, cafés en antiekwinkels dat ten zuiden van Islington Green loopt. Ik stopte even, zodat ze hem behoorlijk gedag kon zeggen, maar ze stak meteen haar hand naar Bob uit en probeerde hem over zijn neus te aaien. Geen handige manoeuvre.

Bob reageerde onmiddellijk door woest naar de dame uit te halen met een luid en nadrukkelijk *ieieieieuw*. Gelukkig krabde hij haar niet, maar ze schrok zich lam, dus ik moest even de tijd nemen om haar op haar gemak te stellen.

‘Is oké, is oké. Ik wil alleen vriend zijn,’ zei ze met een lijkbleek gezicht. Ze was al wat ouder en ik was bang dat ze flauw zou vallen of een hartaanval zou krijgen.

‘Dat kunt u beter niet doen bij een dier, mevrouw,’ legde ik uit terwijl ik zo beleefd mogelijk naar haar glimlachte. ‘Hoe zou u reageren als iemand zijn hand over uw gezicht wilde halen? U mag blij zijn dat hij u niet heeft gekrabd.’

‘Ik wilde hem niet boos maken,’ zei ze.

Ik had een beetje met haar te doen.

‘Kom op, jullie tweeën, maak het weer goed,’ zei ik in een poging de vrede stichter uit te hangen.

Bob wilde aanvankelijk niet. Hij had zijn besluit genomen. Maar uiteindelijk liet hij zich overhalen en stond toe dat ze heel zachtjes met haar hand over zijn rug streelde. De dame zei dat het haar erg speet en het viel niet mee om bij haar weg te komen.

‘Ik heel erg sorry, sorry, sorry,’ bleef ze maar herhalen.

‘Geen probleem,’ zei ik, want ik wilde nu echt doorlopen.

Toen we ons eindelijk konden losmaken en bij het metrostation aankwamen, legde ik mijn rugzak op het trottoir, zodat Bob zich daarop kon neervlijen – zo deden we het altijd – en daarna deponeerde ik de stapel kranten naast hem die ik de dag ervoor had gekocht bij de plaatselijke *Big Issue*-coördinator. Ik wilde vandaag minstens twintig kranten verkopen omdat ik, zoals altijd, dringend geld nodig had.

Het zou niet lang duren voordat ik teleurgesteld zou worden.

Er hingen de hele ochtend al zware, dreigende wolken boven Londen en voordat ik ook maar één krant verkocht had, barstte er een hevige regenbui los. Bob en ik werden gedwongen om een paar meter bij onze standplaats vandaan beschutting te zoeken in een onderdoorgang bij een paar kantoorgebouwen.

Bob kan veel hebben, maar hij heeft echt een hekel aan regen, vooral het soort ijskoude regen van vandaag. Het was net alsof hij kromp. Zijn feloranje vacht werd een beetje grauwer en doffer. Zoals viel te verwachten, stopten er veel minder mensen dan anders om aandacht aan hem te schenken, waardoor ik minder kranten verkocht dan gewoonlijk.

Het zag er niet naar uit dat de regen zou afnemen en Bob maakte duidelijk dat hij geen zin had om nog langer in de stad te blijven. Hij wierp me voortdurend vernietigende blikken

toe en leek nog het meest op een soort egel met oranje stekels, die zich oprolde tot een balletje. De boodschap was duidelijk, maar ik moest ook de werkelijkheid onder ogen zien: ik had geld nodig om het weekend door te komen. Maar mijn stapel kranten was nog bijna net zo hoog als toen ik begon.

Alsof deze dag nog niet erg genoeg was, kwam een jonge politieagent me die middag lastigvallen. Het was niet de eerste keer en ik wist zeker dat het niet de laatste zou zijn, maar ik had vandaag echt geen zin in gedoe. Ik kende de wet: ik had het volste recht om hier kranten te verkopen. Ik had mijn officiële verkoperspas van de *Big Issue* bij me en zolang ik niet de openbare orde verstoorde, mocht ik op deze plek van zonsopgang tot zonsondergang straatkranten verkopen. Maar deze zielenpiet had blijkbaar niets beters te doen en stond erop me te fouilleren. Ik had geen idee waarnaar hij op zoek was, waarschijnlijk drugs of een wapen, maar hij vond geen van beide.

Toen het fouilleren niet het gewenste resultaat had, nam hij zijn toevlucht tot het stellen van allerlei vragen over Bob. Ik legde uit dat hij wettig geregistreerd stond als mijn eigendom en een microchip had. Daar knapte het humeur van de agent niet van op; toen hij ten slotte wegliep, stond zijn gezicht nog donkerder dan toen hij kwam.

Ik hield het nog een paar uur uit, maar aan het begin van de avond, toen het kantoorpersoneel naar huis was en de straten zich vulden met dronkenlappen en hangjongeren, vond ik het mooi geweest.

Wat een teleurstelling: ik had nog geen tien kranten verkocht en maar een fractie verdiend van wat ik had gehoopt. Ik had lang genoeg op afgeprijsd brood en goedkope blikken witte bonen in tomatensaus geleefd om te weten dat ik niet zou omkomen van de honger. Ik had genoeg geld om de gas- en elektrameter aan te vullen en wat eten voor Bob te kopen. Maar het betekende wel dat ik waarschijnlijk dit weekend weer op stap moest om kranten te verkopen. Daar had ik helemaal geen zin in, zeker niet omdat er nog meer regen was voorspeld en ik me wat grieperig voelde.

Terwijl ik in de bus naar huis zat, voelde ik dat de eerste symptomen van de griep zich door mijn lichaam verspreidden. Alles deed pijn en ik voelde me koortsig. Lekker, dat kan ik er ook nog wel bij hebben, dacht ik bij mezelf, terwijl ik dieper in mijn stoel wegzakte en mijn ogen sloot om een tukje te doen.

De lucht was inmiddels inktzwart en de straatlantaarns brandden fel. Bob keek gefascineerd door de ruiten naar het nachtelijke Londen. Terwijl ik wegdommelde, staarde hij uit het raam van de bus, verloren in zijn eigen wereld.

Het verkeer op de terugweg naar Tottenham was net zo erg als die ochtend en de bus kroop met een slakkengangetje door de straten van Londen. Ergens voorbij Newington Green moet ik in slaap zijn gevallen.

Ik werd gewekt door geklop op mijn been. Toen voelde ik snorharen langs mijn wang strijken. Ik deed mijn ogen open en zag Bob met zijn kop vlak voor mijn gezicht.

‘Wat is er?’ vroeg ik een beetje humeurig.

Hij tilde alleen zijn kop op en keek naar de voorkant van de bus. Toen sprong hij van zijn stoel en liep door het gangpad naar voren, terwijl hij bezorgde blikken achterom wierp.

Ik wilde vragen waar hij naartoe ging, maar toen keek ik uit het raam en realiseerde me waar we waren.

‘O shit,’ mompelde ik en sprong meteen overeind.

Ik pakte mijn rugzak en drukte net op tijd op de stopknop. Een paar tellen later en ik zou te laat zijn geweest. Als mijn kleine nachtwacht er niet was geweest, waren we onze halte voorbijgereden.

Onderweg naar huis ging ik even langs de buurtwinkel op de hoek van onze straat en kocht een doosje antigrieptabletten. Ik nam ook wat brokjes voor Bob mee en een zak van zijn favoriete kipmaaltijd – dat was wel het minste wat ik kon doen. Het was een beroerde dag geweest en de aandrang was sterk om medelijden met mezelf te hebben. Maar toen ik eenmaal terug was in mijn warme flatje en toekeek hoe Bob zijn eten naar binnen schrokte, besepte ik dat ik eigenlijk geen enkele reden had tot klagen. Als ik had doorgeslapen in de bus, waren we kilometers te ver doorgereden. En het weer was zo mogelijk nog slechter dan daarvoor. Een wandeling door de regen had me ongetwijfeld nog zieker gemaakt. Daar was ik gelukkig aan ontsnapt.

Bovendien voelde ik me gelukkig op een andere manier. Er is een oud gezegde dat een wijs man niet treurt om de dingen die hij niet heeft, maar dankbaar is voor de goede dingen die hij wél heeft.

Na het eten zat ik op de bank met een deken om me heen. Ik had een grog voor mezelf gemaakt van honing, citroensap en heet water, met een scheutje whisky uit een miniatuurflesje dat ik onder in een kastje had gevonden. Ik keek naar Bob, die tevreden lag te slapen op zijn lievelingsplekje bij de radiator, en de ellende van vandaag allang was vergeten. Hij zag er intens gelukkig uit. Ik zei tegen mezelf dat ik het leven op de-

zelfde manier moest bekijken. Op dit moment in mijn leven waren er heel veel goede dingen waarvoor ik dankbaar moest zijn.

Het was nu iets meer dan twee jaar geleden dat ik Bob had gevonden, die gewond op de begane grond van ons flatgebouw lag. Toen ik hem ontdekte in het halfduister van de gang, zag hij eruit alsof hij door een ander dier was aangevallen. Hij was gewond aan zijn achterpoot en had schrammen over zijn hele lijf.

Eerst dacht ik dat hij van iemand anders was, maar nadat ik hem een paar dagen op dezelfde plek had zien liggen, had ik hem meegenomen naar mijn flat en hem net zo lang verpleegd totdat hij beter was. Bijna al mijn geld ging op aan medicijnen voor die arme zwerver, maar dat kon me niets schelen. Ik was dol op zijn gezelschap en van meet af aan waren we vrienden.

Ik rekende op een kortdurende relatie, want Bob was een zwervkat, dus ik had gewoon aangenomen dat hij de straat weer op zou gaan zodra hij zich sterk genoeg zou voelen. Maar hij weigerde van mijn zijde te wijken. Elke dag probeerde ik hem buiten te zetten en weg te sturen, maar hij volgde me op straat, verscheen 's avonds gewoon weer in de gang van mijn flatgebouw alsof hij daar thuishoorde en nodigde zichzelf binnen voor de nacht. Ze zeggen wel eens dat katten jou kiezen en niet andersom. Ik realiseerde me dat hij mij uitgekozen had toen hij me op een dag achterna liep naar

de bushalte op Tottenham High Road, ongeveer anderhalve kilometer bij mijn flat vandaan. Ik joeg hem weg, en toen hij een eindje verderop tussen de mensenmassa's verdween, dacht ik echt dat ik hem niet meer terug zou zien. Maar terwijl de bus optrok, verscheen hij plotseling uit het niets. Hij sprong aan boord, een rode waas die op de stoel naast me neerplofte. En dat was dat.

Sindsdien waren we onafscheidelijk: twee verloren schapen die probeerden in de straten van Londen hun kostje bij elkaar te scharrelen.

Ik denk dat we eigenlijk verwante zielen waren, die elkaar hielpen de wonden uit een problematisch verleden te helen. Ik had Bob gezelschap gehouden, eten aangeboden en hem een warme plek verschaft om 's nachts te slapen. Hij had, op zijn beurt, mij weer hoop gegeven. Hij had mijn leven verrijkt met trouw, liefde en humor, en me bewust gemaakt van een gevoel van verantwoordelijkheid dat ik nooit eerder had gehad. Ik had weer een doel in mijn leven en hij hielp me de wereld scherper te zien dan ik lange tijd gedaan had.

Meer dan tien jaar lang was ik drugsverslaafd geweest. Ik had onder de blote hemel geslapen, in portieken of bij de daklozenopvang in Londen. In die verloren jaren had ik gedurende lange perioden geen weet van de wereld gehad. Ik hoorde er niet bij, maakte door de heroïne geen deel uit van de maatschappij. Ik verdoofde mezelf tegen de eenzaamheid en pijn van het gewone leven.

Als dakloze was ik onzichtbaar geworden voor de meeste mensen. En als gevolg daarvan was ik vergeten hoe ik in de echte wereld moest functioneren, en hoe ik in allerlei situaties met mensen moest omgaan. In zekere zin had ik mijn menselijkheid verloren. Ik was dood geweest voor de wereld. Met

Bobs hulp kwam ik langzaam weer terug in het leven. Ik zette grote stappen vooruit door te stoppen met drugs, kicke af van de heroïne en daarna van de methadon. Ik gebruikte nog steeds medicijnen, maar aan het eind van de tunnel gloorde licht; ik hoopte binnenkort helemaal clean te zijn.

Het ging niet allemaal van een leien dakje, verre van dat. Dat is nooit zo bij een verslaafde die aan het opkrabbelen is. Ik zette twee stappen voorwaarts en dan weer een achteruit. Het feit dat ik op straat werkte, hielp in dat opzicht niet. Het was nou niet bepaald een omgeving die overliep van vriendelijkheid. Problemen waren nooit ver weg, althans niet voor mij. Ik bezat de gave om ze aan te trekken. Dat was altijd zo geweest.

Eerlijk gezegd verlangde ik er heel erg naar om niet langer op straat te hoeven werken; ik wilde dat leven achter me laten. En hoewel ik geen idee had wanneer of hoe dat mogelijk was, was ik vastbesloten om het te proberen.

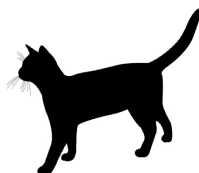
Op dit moment was het belangrijkste dat ik waardeerde wat ik had. Naar de maatstaven van de meeste mensen leek dat misschien niet veel. Ik had nooit veel geld, ik woonde niet in een flitsend appartement en ik had geen auto. Maar mijn leven stond er veel beter voor dan in het recente verleden. Ik had mijn flat en ik had een baan: het verkopen van de *Big Issue*. Voor het eerst in jaren ging het met mij de goede kant op – en ik had Bob die me vriendschap bood en die me hielp op het rechte pad te blijven.

Toen ik van de bank opstond om vroeg naar bed te gaan, hurkte ik bij hem neer en klopte hem zachtjes op zijn rug.

‘Waar zou ik in hemelsnaam zijn zonder jou, kleine kerel?’

2

Een kunstje flikken

We zijn allemaal gewoontedieren, en dat geldt ook voor Bob en mij. Onze dagen samen beginnen met een vaste routine. Sommige mensen beginnen hun dag met een ochtendprogramma op de radio, andere doen gymnastiek en weer andere drinken een kop thee of koffie. Bob en ik beginnen onze dag met spelletjes.

Zodra ik wakker ben en overeind ga zitten, stapt hij uit zijn bed in de hoek van de slaapkamer, loopt naar mijn kant van het bed en begint me nieuwsgierig aan te kijken. Niet lang daarna begint hij een tjirpend geluid te maken, een beetje als een telefoon: *brrr, brrr*.

Als hij dan mijn volle aandacht nog niet heeft, gaat hij over op een ander geluid, iets klagelijker en smekender, een soort *waaah*. Soms zet hij zijn voorpoten tegen de zijkant van mijn matras en hijst zichzelf omhoog, zodat hij bijna op ooghoogte met mij is.

Dan steekt hij een pootje in mijn richting en doet er nog een schepje bovenop. Hij kijkt me aan alsof hij zeggen wil: Doe nou maar niet alsof ik er niet ben. Ik ben al uren wakker en ik heb honger, dus waar blijft mijn ontbijt? Als mijn reactie te lang uitblijft, gaat hij soms over op een charme-offensief en begint de Gelaarsde Kat uit te hangen. Net als de kat in de film *Shrek* kijkt hij me met grote ogen doordringend aan. Zijn blik is hartverscheurend en gewiekt tegelijk – en ik ben er niet tegen bestand. Ik moet er zo om lachen. En hij krijgt altijd zijn zin.

Er ligt een zakje met zijn lievelingssnoepjes in de la van mijn nachtkastje. De ene keer nodig ik hem uit op mijn bed, geef hem een knuffel en een paar snoepjes. De andere keer, als ik in een speelse bui ben, gooi ik ze door de kamer zodat hij erachteraan kan rennen. Vaak ben ik de eerste paar minuten van een nieuwe dag kattensnoepjes door mijn slaapkamer aan het gooien en kijk hoe hij ze vangt. Katten zijn ontzettend behendige dieren en Bob onderschept zijn traktaties vaak genoeg in de lucht, als een cricket- of basketbalspeler die een bal vangt. Hij grijpt ze met zijn klauwen, of ook wel eens met zijn bek. Het is een schitterend schouwspel.

Soms ben ik te slaperig en heb geen zin in spelletjes; dan vermaakt hij zichzelf.

Zo was er afgelopen zomer een ochtend waarop ik in bed lag en tv keek. Het leek een behoorlijk warme dag te zullen worden. Op de vijfde verdieping van ons flatgebouw was het smoorheet. Bob lag opgerold op een schaduwrijk plekje in de slaapkamer en was diep in slaap. Dat dacht ik althans.

Plotseling ging hij rechtop zitten, sprong op het bed, dat hij min of meer als trampoline gebruikte, en wierp zichzelf tegen de muur achter me, waar hij behoorlijk hard tegenaan kwam.

‘Bob, wat doe je?’ Ik schrok me kapot. Ik keek naar mijn

dekbed en daar zag ik een duizendpoot liggen. Bob keek er verlekkerd naar; hij was duidelijk van plan het beestje op te knabbelen.

‘O nee, dat gaat mooi niet door, jongen,’ zei ik, want ik wist dat sommige insecten slecht zijn voor katten. ‘Je weet niet waar die vandaan komt.’

Hij keek me aan met een blik die zeggen wilde: Spelbreker.

Ik heb me altijd verbaasd over Bobs snelheid, kracht en atletische eigenschappen. Er heeft ooit iemand tegen me gezegd dat hij familie moet zijn van het kattenras Maine Coon, of misschien draagt hij de genen van een lynx of andere wilde kattensoort. Het zou zomaar kunnen. Bobs verleden is een groot mysterie. Ik weet niet hoe oud hij is en ik weet niets over het leven dat hij leidde voordat ik hem vond. Tenzij ik een DNA-test bij hem laat doen, zal ik nooit weten van wie hij afstamt en wie zijn ouders zijn. Maar eerlijk gezegd kan het me niet schelen. Bob is Bob. Meer hoeft ik niet te weten.

Ik was niet de enige die van Bob hield omdat hij zo levendig en onvoorspelbaar was.

Het was het voorjaar van 2009, en Bob en ik verkochten inmiddels al een jaar lang de *Big Issue*. We waren begonnen op een standplaats bij metrostation Covent Garden in het hartje van Londen. Maar we waren verhuisd naar Angel, waar we ons eigen plekje veroverd hadden en waar Bob een klein, maar toegewijd clubje bewonderaars voor zich had weten te winnen.

Voor zover ik wist, waren wij het enige *Big Issue*-team in heel Londen dat uit een mens en een kat bestond. En zelfs als er nog zo'n team rondliep, denk ik dat Bob geen concurrentie te vrezen had als het ging om het aantrekken en vermaken van publiek.

Toen we elkaar net kenden, was ik straatmuzikant. Ik speelde gitaar en zong erbij, terwijl hij als een boeddha naast me zat en toekeek hoe de mensen zich over straat haastten. Toen al keken mensen gefascineerd – sommige leken zelfs betoverd – naar hem; vaak stopten ze even om hem te aaien en tegen hem te praten. Soms vroegen ze naar ons verhaal, en dan vertelde ik hoe we elkaar ontmoet hadden en partners waren geworden. Daar bleef het bij.

Maar sinds we de straatkrant verkochten, waren we actiever geworden. Vaak ging ik op het trottoir zitten om met hem te spelen. We hadden een paar kunstjes ontwikkeld.

Het was begonnen toen Bob in zijn eentje mensen vermaakte. Hij vond het leuk om te spelen, dus ik bracht meestal zijn speeltjes mee, die hij in de lucht gooide en achternazat. Zijn favoriete speelgoed was een klein grijs muisje dat ooit gevuld was geweest met kattenkruid.

De muis had al lang geleden zijn laatste restjes kattenkruid verloren en zag er nu gehavend, verfromfaaid en eigenlijk nogal erbarmelijk uit. Zijn naden begonnen los te laten en zijn oorspronkelijk grijze kleur was behoorlijk vies geworden. Bob bezat bergen andere speeltjes; het merendeel had hij van bewonderaars gekregen. Maar zijn 'armeluismuis', zoals ik het ding noemde, stond nog steeds op nummer één.

Als we bij metrostation Angel zaten, had hij die vaak in zijn bek en schudde hem heen en weer. Of hij liet het beestje rondtollen aan zijn staart, om het vervolgens los te laten zodat het

een eindje wegvloog, waarna hij zich erop stortte en alles weer van voren af aan begon. Bob vond het geweldig om op echte muizen te jagen, dus ik denk dat hij dat nabootste. Er bleven altijd mensen staan en ik heb wel meegemaakt dat iemand tien minuten als gehypnotiseerd naar Bob en zijn spel bleef kijken.

Ik was vooral met hem gaan spelen op straat om de tijd te verdrijven. Eerst deden we alleen het kunstje ‘handen schudden’. Ik strekte mijn hand uit, waarna Bob zijn voorpoot uitstak, zodat ik die kon pakken. We herhaalden alleen maar wat we thuis in mijn flat ook deden, maar de mensen leken het leuk te vinden. Steeds bleven ze staan om naar ons te kijken, en vaak namen ze foto’s. Als ik voor elke keer dat iemand – meestal een vrouw – was gestopt en iets had gezegd in de trant van ‘o, wat schattig’ of ‘ach, wat lief’ een pond had gekregen, dan had ik inmiddels genoeg geld gehad om, nou ja, niet langer op het trottoir te hoeven zitten.

De stenen waren soms zo koud dat ik het gevoel had dat mijn billen eraf vroren en ik kon wel leukere dingen bedenken dan dat, dus mijn speelkwartiertjes met Bob waren meer dan alleen vermaak voor het passerende publiek. Ze hielpen mij om de tijd door te komen en wat meer van mijn dagen te genieten. En ik kan het niet ontkennen: spelen met Bob stimuleerde ook de verkoop van de straatkrant. Het was een van de zegeningen die Bob me had geschonken.

We hadden inmiddels zoveel uurtjes bij metrostation Angel doorgebracht, dat we onze act een beetje konden uitbreiden.

Bob was gek op zijn kleine traktaties en ik had gemerkt dat hij heel ver ging om ze te pakken te krijgen. Als ik een kat-tenkoekje ongeveer een meter boven hem hield, ging hij op zijn achterpoten staan om het uit mijn handen te pakken. Hij wikkelde zijn voorpoten om mijn pols heen om stevig te staan, en liet dan één poot los om daarmee het lekkere hapje te pakken.

Dit kunstje werd natuurlijk enthousiast ontvangen. Ik denk dat er inmiddels honderden mensen door de straten van Londen liepen met beelden op hun foto toestel en smartphones van Bob die naar de hemel reikte.

Onlangs hadden we dit kunstje nog verder uitgebouwd. De grip die hij op mijn armen uitoefende om bij zijn traktatie te komen was zo stevig als een bankschroef. Daarom tilde ik hem zo nu en dan langzaam en heel voorzichtig een klein stukje op, zodat hij een paar centimeter boven de grond bungelde.

Als hij daar een paar seconden gehangen had, liet hij meestal los en kwam weer op de grond terecht, of ik liet hem geleidelijk naar beneden zakken. Ik zorgde er natuurlijk altijd voor dat hij zacht landde en gewoonlijk lag mijn rugzak onder hem.

Hoe meer we er een show van maakten, hoe meer reacties we kregen van voorbijgangers en hoe vrijgevinger ze werden, niet alleen door het kopen van de *Big Issue*.

Vanaf het begin dat we bij Angel stonden, waren de mensen ontzettend aardig voor ons geweest. Ze brachten lekkernijen en snoepjes mee, niet alleen voor Bob, maar ook voor mij. Daarnaast waren ze begonnen met het geven van kleding, vaak zelf gebreid of zelf genaaid.

Bob had inmiddels een verzameling sjaals in alle kleuren

van de regenboog. Hij had er zoveel dat ik niet meer wist waar ik ze moest laten. Het waren er vast wel meer dan twintig! Hij begon wat sjaals betreft behoorlijk te lijken op Imelda Marcos, die schoenen verzamelde.

Soms was het ontroerend te beseffen dat we zoveel warmte, steun en liefde ontvingen. Maar ik hoefde mezelf niets wijs te maken: ik wist dat er ook mensen waren die ons minder goed gezind waren. En die waren nooit ver weg...

De drukste tijd van de week kwam dichterbij: de avondspits op vrijdag. De drukte rond metrostation Angel werd met de minuut groter. Terwijl ik op straat probeerde mijn kranten te slijten, lag Bob op mijn rugzak op het trottoir, zich totaal niet bewust van het tumult om hem heen. Afwezig kwispelde hij met zijn staart.

Pas toen het wat rustiger was geworden, om een uur of zeven, kreeg ik een paar meter bij ons vandaan een vrouw in het oog. Ik had geen idee hoelang ze daar al stond, maar ze staaarde aandachtig en bijna obsessief naar Bob.

Uit de manier waarop ze in zichzelf mompelde en af en toe haar hoofd schudde, maakte ik op dat ze het ergens niet mee eens was. Ik had geen zin om een praatje met haar aan te knopen, al was het alleen al omdat ik het te druk had met proberen mijn laatste paar kranten kwijt te raken voor het weekend.

Helaas dacht zij er anders over.

‘Jongeman, kun je niet zien dat deze kat van streek is?’ zei ze terwijl ze onze kant op liep.

Haar uiterlijk deed denken aan dat van een lerares of zelfs een schooldirectrice van een of andere dure privéschool. Ze was van middelbare leeftijd en sprak kortaf en met een bekakt accent. Ze droeg een sjofele, ongestreken rok en een jasje van tweed. Te oordelen naar haar houding twijfelde ik er echter sterk aan of er een school was die haar in dienst zou willen nemen. Ze was bits, zelfs op het agressieve af.

Ik rook moeilijkheden, dus ik gaf haar geen antwoord. Maar het was duidelijk dat ze bonje zocht.

‘Ik hou je al een tijdje in de gaten en ik zie dat je kat zijn staart heen en weer beweegt. Weet je wat dat betekent?’ vroeg ze.

Ik haalde mijn schouders op. Ze zou haar vraag toch zelf beantwoorden.

‘Dat betekent dat hij het niet naar zijn zin heeft. Je zou hem niet op deze manier moeten uitbuiten. Ik denk niet dat je de juiste persoon bent om voor hem te zorgen.’

Ik had dit verhaal al zo vaak gehoord sinds Bob en ik samen op straat ons geld verdienden. Maar ik was beleefd, dus in plaats van deze dame te vertellen om zich met haar eigen zaken te bemoeien, begon ik met tegenzin mezelf voor de zoveelste keer te verdedigen.

‘Hij beweegt zijn staart omdat hij tevreden is. Als hij hier niet wilde zijn, mevrouw, zou hij zich wel uit de voeten maken. Hij is een kat. Katten bepalen zelf bij wie ze willen zijn. Hij is vrij om te gaan als hij dat verkiest.’

‘Waarom zit hij dan aan een riem?’ vuurde ze terug met een zelfvoldane uitdrukking op haar gezicht.

‘Hij zit alleen aan de riem als we hier zijn of over straat lopen. Hij is ooit een keer weggelopen en was doodsbang toen hij mij niet terug kon vinden. Dus zoals ik al zei, als hij

het niet naar zijn zin had, zoals u beweert, zou hij weglopen zodra ik zijn riem losmaakte, denkt u ook niet?’

Ik had dit gesprek al honderd keer eerder gevoerd en ik wist dat negenennegentig van de honderd mensen genoeg namen met mijn antwoord, omdat het logisch was en klopte. Maar deze vrouw hoorde bij die ene procent die nooit iets van me zou aannemen. Zij was een van die arrogante mensen die dachten dat ze altijd gelijk hadden en dat jij het altijd bij het verkeerde eind had – en erger nog: dat je zo brutaal was om de wereld niet vanuit hun standpunt te bekijken.

‘Nee, nee, nee. Het is algemeen bekend dat een kat die zijn staart heen en weer beweegt, gestrest is,’ zei ze geagiteerd. Ik zag dat ze rood aanliep. Ze bewoog haar armen heftig op en neer en liep dreigend om ons heen.

Ik merkte dat Bob niet op zijn gemak was met haar in de buurt: hij had een uitstekende antenne voor problemen. Hij was opgestaan en achteruit mijn kant op gelopen, zodat hij inmiddels tussen mijn benen stond, waar hij zich veilig voelde. Als de situatie uit de hand liep kon hij altijd nog op mijn schouders springen.

Een paar andere mensen stopten, nieuwsgierig om te weten waarover al die ophief werd gemaakt. Ik wist dat ik getuigen had als de dame iets agressiefs zou zeggen of doen.

We kibbelden nog een paar minuten door. Ik probeerde haar angsten weg te nemen door iets over ons te vertellen.

‘We zijn al meer dan twee jaar samen. Hij zou geen twee minuten bij me zijn gebleven als ik hem mishandelde,’ zei ik tegen haar.

Maar ze was onverzettelijk. Wat ik ook zei, ze schudde alleen haar hoofd en maakte afkeurende geluiden. Ze wilde gewoon niet luisteren naar wat ik te zeggen had. Het was

behoorlijk frustrerend, maar ik kon verder niets doen. Ik besloot me erbij neer te leggen; zij had recht op haar eigen mening.

‘Laten we het erover eens zijn dat we het niet eens zijn,’ zei ik op zeker moment.

‘Pffft.’ Ze zwaaide met haar armen. ‘Ik ben niet van plan om het met jou érgens over eens te zijn, jongeman.’

Uiteindelijk droop ze in zichzelf mompelend en hoofdschuddend af, en ik slaakte een zucht van verlichting. Al snel verdween ze in de menigte naar het metrostation.

Ik keek haar even na, maar werd al snel weer afgeleid door klanten. Gelukkig gedroegen zij zich ongecompliceerd. Hun lachende gezichten waren een welkome afwisseling.

Ik overhandigde een van hen zijn wisselgeld, toen ik een geluid achter me hoorde dat ik onmiddellijk herkende. Het was een luid en doordringend *wieieieauw*. Ik draaide me met een ruk om en daar stond de vrouw in het tweed mantelpakje weer. Ze was niet alleen teruggekomen, ze had nu ook Bob opgepakt.

Terwijl ik was afgeleid, was ze er op de een of andere manier in geslaagd hem van de rugzak te tillen. Ze hield hem onhandig beet, zonder enige genegenheid en met een duidelijk gebrek aan inlevingsvermogen, met een hand onder zijn buik en de ander op zijn rug. Het was een vreemd gezicht, alsof ze nooit eerder een dier had beetgehad. Het leek wel of ze een homp vlees in haar handen had die ze zojuist bij de slager had gekocht, of een enorme bloemkool van de markt.

Het was duidelijk dat Bob woedend was dat hij zo ruw behandeld werd; hij begon te worstelen.

‘Wat doet u nou?’ riep ik. ‘Zet hem ogenblikkelijk neer, of ik bel de politie.’

‘Hij moet in veiligheid worden gebracht,’ zei ze afgemeten. Er lag een verdwaasde uitdrukking op haar rode gezicht.

O god, nee toch, zo dadelijk slaat ze met hem op de vlucht, dacht ik geschrokken. Ik zag mezelf al de stapel kranten op straat gooien en de achtervolging inzetten door de straten van Islington.

Maar gelukkig had ze niet echt goed over haar plannen nagedacht, want Bobs lange riem was nog steeds aan mijn rugzak bevestigd. Even stonden we stil tegenover elkaar, als twee honden die op het punt staan elkaar aan te vallen. Toen zag ik haar blik langs de riem naar de rugzak gaan.

‘Nee, dat doet u niet,’ zei ik en ik zette een stap naar voren.

Ze was verrast door mijn beweging, waardoor Bob zijn kans schoon zag. Opnieuw liet hij een luid *wieieieuw* horen terwijl hij zichzelf bevrijdde uit haar grip. Hij krabde haar niet, maar zette zijn klauwen even in haar arm. In paniek liet ze hem op het trottoir vallen. Hij bleef staan om naar haar te grommen en te blazen, waarbij hij zijn lippen optrok en al zijn scherp gepunte tanden liet zien. Ik had hem nog nooit zo agressief tegen iemand zien doen.

Tot mijn stomme verbazing gebruikte ze dit gedrag als argument tegen mij.

‘Aha, kijk, zie je wel dat hij boos is.’ Ze wees naar Bob, terwijl ze om zich heen keek naar het handjevol mensen dat zich verzameld had om te zien hoe de gebeurtenissen zich ontwikkelden.

‘Hij is kwaad omdat u hem zojuist hebt opgepakt zonder zijn toestemming,’ bracht ik ertegen in. ‘Ik ben de enige door wie hij zich laat oppakken.’

Maar ze gaf zich niet zomaar gewonnen en richtte zich nu tot het publiek.

‘Nee, hij is boos vanwege de manier waarop jij hem behandelt,’ zei ze. ‘Dat kan iedereen zien. Daarom moet hij bij je worden weggehaald. Hij wil niet bij je zijn.’

Er was een korte impasse, waarbij iedereen zijn adem inhield om te zien wat er zou gebeuren – totdat Bob de stilte doorbrak.

Hij wierp de vrouw een laatdunkende blik toe en liep toen mijn kant op. Hij begon me kopjes te geven en spinde luid toen ik hem aaide.

Vervolgens ging hij met zijn achterwerk op het trottoir zitten en keek me speels aan, alsof hij wilde zeggen: zullen we nu weer een kunstje doen? Ik herkende die blik en stak een hand in mijn jaszak om een kattensnoepje te pakken. Bijna direct kwam Bob overeind op zijn achterpoten. Met zijn voorpoten pakte hij mijn armen vast. Ik liet de traktatie in zijn bek vallen, en achter me hoorde ik bewonderende reacties uit het publiek.

Er waren momenten waarop de intelligentie van Bob en zijn vermogen om aan te voelen wat er om hem heen gebeurde mijn verstand te boven gingen. Dit was zo’n moment. Bob had de menigte fantastisch weten te bespelen. Het was alsof hij duidelijk wilde maken hoe hij erover dacht. Het was alsof hij wilde zeggen: ik hoor bij James en daar ben ik heel blij mee. En iedereen die het tegendeel beweert, heeft het mis. Einde verhaal.

Dat was in ieder geval de boodschap die de toeschouwers meekregen. Er waren een paar bekende gezichten bij, mensen die wel eens een krant van me hadden gekocht of Bob en mij gedag hadden gezegd. Ze richtten zich nu tot de vrouw in het mantelpakje en maakten duidelijk hoe ze erover dachten.

‘We kennen deze gozer en hij is oké,’ zei een jongeman in een pak.

‘Ja, laat hem en zijn kat met rust. Ze doen niemand kwaad en hij zorgt echt heel goed voor het dier,’ voegde een vrouw van middelbare leeftijd eraan toe. Een paar andere mensen mompelden instemmend. Niemand steunde de dame in het mantelpakje.

De uitdrukking op haar gezicht sprak boekdelen. Ze was nu nog roder dan daarvoor, bijna paars. Ze sputterde en mopperde nog even, maar er kwam geen zinnig woord meer uit. Blijkbaar was het kwartje gevallen en besepte ze dat ze de strijd verloren had. Ze draaide zich om en verdween opnieuw in de menigte, dit keer gelukkig voorgoed.

‘Gaat het, James?’ vroeg een van de toeschouwers toen ik bij Bob neerhurkte. Hij spinde luid en zijn ademhaling was regelmatig. Zo te zien was hij niet gewond geraakt door de harde smak tegen de grond.

‘Ja hoor, prima,’ zei ik. Maar dat was niet helemaal waar.

Het stoorde me heel erg als mensen beweerden dat ik misbruik maakte van Bob. Ik vond het kwetsend, want in zekere zin waren we allebei slachtoffer van de omstandigheden. En Bob wilde bij me zijn, daar was ik absoluut zeker van. Dat had hij keer op keer laten zien. Helaas moest hij zijn dagen met mij op straat doorbrengen. Zo zag mijn leven er nu eenmaal uit. Ik had geen keus.

Het maakte ons tot een gemakkelijk doelwit. Daardoor vielen we vaak ten prooi aan het oordeel van anderen. We hadden het geluk dat de meesten vriendelijk over ons oordeelden, maar ik moest leren accepteren dat er ook altijd mensen zouden zijn die ons een hoop problemen konden bezorgen.